

csodálkozni, hogy a legerőteljesebb, kissé lapályos helyekre telepített fiatal tölgyesek is teljesen kipusztulnak, szaporítván a sovány helyeken ugyanis oly sűrűn előforduló hézagokat.

A Szegeď sz. kir. város tulajdonát képező Dobó erdőnek mintegy 2·0 kat. hold területe, mely mezőgazdasági használat alkalmával kifogástalan buzatermést adott, igen szép sikerrel telepített be tölgygyel.

A telepítés után azonban 8 évre alig maradt egy-két tölgy. Még a 6—7 éves erőteljes egyedek sem tudtak a szárazságnak és pajodrágásnak ellentállni.

A Coburg herczeg pusztavacsi uradalmához tartozó erdőben 1908. évben tett tanulmányutam alkalmával tapasztaltam, hogy a tölgy telepítésével ujabban ott is kevesebb sikert érnek el.

Megszemléltük az idei és multévi ültetések; daczára annak, hogy a talaj fekvésénél, termőképességénél fogva a tölgynek teljesen megfelelt, julius közepén már igen sok csemete száradt ki, holott ezen területektől nem is nagy távolban 80—120 *cm*-rel magasabb helyeken elég jó erőben lévő s jó zárlatu 50—60 éves tölgycsoportok s egyes tölgyek voltak.

Szaktársaim előtt nem új dolog az sem, hogy a Debreczen város tulajdonát képező erdőben sok helyen a tölgyerdők mesterseges felujítása nem vezet utóbbi időben a kívánt sikerhez. Ennek oka, ugy hiszem, szintén a folyószabályozások és csatornázások folytán lejobb szálló talajvizben található meg.



## A selmeczbányai főiskolai hallgatók sztrájkja.\*)

**O**rszágos izgalmat keltett a bányászati és erdészeti főiskola bezárásának hire. S nem ok nélkül, mert a nagyközönség a napilapokból értesült róla, amelyek egy részében a történetek nem híven, sőt irányzatosan voltak leírva, telve kifakadásokkal a kormány és a főiskola ellen.

\*) Közvetlenül lapzárta előtt vettük e híradást az eseményeket tárgyilagosan megítélő forrásból és t. olvasóink tájékozására minden kommentár nélkül közöljük.

Hogy szakközönségünk a történetek valódi lefolyásáról értesüljön, adjuk itt a következő vázlatos leírást.

F. évi április hó elején Selmezbánya volt orsz. képviselője, Pallavicini György ögróf megtartotta beszámolóját, amelyen kijelentette, hogy Selmezbányán a további képviselőségre nem reflektált. Ennek következtében a polgárság egy része Heintz Hugó selmezbányai ügyvédet, volt orsz. képviselőt léptette fel képviselőjelöltül. Mindazonáltal a polgárság nagy része kitartott Pallavicini mellett és küldöttséget indított hozzá, amelyben Pető János és Ilosvay Lajos főiskolai hallgatók is résztvettek.

Május 8-án megtartotta Heintz programbeszédét. Az ijuság is részt akart venni e tájékoztató gyűlésen, de mert a képviselőjelöltet és pártelnökét már a terembe való bevonuláskor is sárral megdobálta és mert a rend fentartásáért felelősséget nem vállalt, a rendőrfőkapitány nem bocsátotta be. Erre az ijuság erőszakkal behatolt a terembe és fütyülésével, kiabálásával zavarta a gyűlés lefolyását. Azután egy mézárósnak két hizott sertését Heintz kortestollaival feldiszítve és „Éljenek a főkortesek“ felírásu táblákkal ellátva hajtották fel a városba és később előkerített számárnak a menethez való csatolásával tették nevetségessé Heintz korteseit.

A történetekről a főiskola rektora jelentést tett a pénz- és földmivelésügyi minisztériumoknak, ahonnan arra utasították, hogy a rendzavarók kiderítésére a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot és ha szükséges, a fegyelmi eljárást ejtse meg és a fegyelmi ítéletet terjeszse fel.

A május 8-iki tüntetés közben, amikor a rendőrség figyelmeztette a hallgatókat a rend fentartására, a törvényre és következményeire, egy hallgató azt a megjegyzést tette, hogy: „Selmezbányán nincs törvény“. E megjegyzésre a Selmezbányai Híradó május 15-iki számában egy cikk jelent meg, amely a főiskolai ijuság egy részének, szerinte negyedrézének, féktelenségét és a politikai mozgalmakban való jogtalan beavatkozását rosszalja, egyebek között ezt is mondva: „Heteken át megzavarja a csendes éjjeli nyugalmat, kizavarja a vendéglőkből a polgárt és még az utcán is inzultálja a nőket, akiknek még a vadember is megadja a tiszteletet. Nem értjük, hogy mily jogon avatkozik bele a pártok küzdelmeibe és nem engedi megnyilatkozni a szavazó polgárok

érzelmeit, akaratát, amikor éppen az ifjuság hirdeti a szabadságot és dicsóíti a szólásszabadságot. Tudjuk, hogy máshol is hangos a fiatalság, éljenez vagy abczugol, de tovább nem megy, személyeket nem sért, nem terrorizál. Tüntetések mindig voltak Selmezbányán, voltak jó és rossz tréfák, de sohasem fajultak ennyire, mert a testületi szellem vagy a steingrubeni községi előljáróság elejét vette a durvaságnak, a kárt megtérítette, a félreértéseket kiegyenlítette“.

A főiskolai ifjuság e cikk miatt ifj. köri elnökével, Plentzner Frigyessel választ iratott, amelyet a Selmezbányai Híradó szerkesztője, Kuti István városi rendőrfőkapitány csak a Plentzner által elfogadott változtatásokkal volt hajlandó lapjában közölni. Amikor a lap legközelebbi száma mégis e cikk nélkül jelent meg, az ifjuság körében nagy izgatottság vett erőt és elhatározta, hogy éjjel Kuti lapszerkesztő lakása előtt elkeseredésének macskazenével ad kifejezést, amire az előbbi tüntetések a rendőri vizsgálatnak módja is befolyással volt.

A tüntetés május 24-én éjfél előtt meg is történt. A tüntetők a lapszerkesztő lakása elé vonultak, egy részük a kert ajtain keresztül a bennebb fekvő házhoz közeledett és mindnyájan zajongtak. A rendőrség tudomást vévén a tüntetés rendezéséről, intézkedett 2 tiszt és 4 rendőr kiküldetéséről, de ezek nem az utcán, hanem a kertben foglaltak állást, úgy hogy a fiatalság nem is látta őket. A rendőrök a fiatalságot nem szólították fel a szétoszlásra, vagy ha igen, a macskazene zajában ez nem hallatszott. Hallatszott azonban a rendőröknek az egyik tiszt vezényszavára adott sortüze és a lapszerkesztő-főkapitány pisztolylövése. A főkapitány ezután tűzriadót fuvatott, az ifjuság „fegyverre“ kiáltással segítség után szaladt; a Szélaknáról időközben megérkezett csendőrök pedig durva és trágár kifejezésekkel, megpuskattal (pl. Goanta Pálnál) igyekezett az ifjuságot szétoszlatni. A felizgatott fiatalságot azután az ifjusági elnöknek sikerült a további, már nem tervezett tüntetéstől visszatartani. A rendőrség szerint a lövések a levegőbe irányítottak, a következmények azonban nem ezt bizonyítják, mert két hallgatónak a kalapján keresztülhatolt a golyó, az egyiknek az orrát is surolta, egy golyó a szemközt lévő ház ablakán egy főiskolai hallgató ágyába

hatolt, amelyből az illető csak pár pillanattal előbb kelt ki az utcán hallott zajra felébredve, míg két golyó e háznak, amely a lövőknél mélyebben fekszik, a falába furódott embermagasságban.

Ezután megindult a vizsgálat a tüntetők kiderítése céljából és a főiskola rektora jelentést tett a kir. ügyészséghez és a városi tanácshoz, abban az irányban való vizsgálat megindítása ügyében, vajjon mennyiben volt a rendőrség eljárása és fegyverhasználata szabályszerű és városi tanácshoz még abban az irányban is, hogy a főkapitányság és a lapszerkesztőség igen sokszor összeütközésbe jöven és kinos helyzeteket teremtvén, Kuti főkapitány a lapszerkesztéstől álljon el.

Az elől említett fegyelmi vizsgálat, amelyhez a május 24-iki tüntetés vizsgálata is csatlakozott, azt derítette ki, hogy a főiskolai hallgatók közül többen a főiskolai rendszabályok ellen vétettek és a kifüggesztett négy rendbeli rektori figyelmeztetést sem vették. Azért a fegyelmi bizottság elsőfoku ítélete szerint Pető János IV. éves és Ilosvay Lajos I. éves hallgatók egy félévre kizárattak a főiskolából, olyan formán, hogy azokat a vizsgákat, amelyeket a folyó félév végén lett volna joguk letenni, csak a jövő év márczius havában történt beiratkozásuk után tehetik le; öt hallgató rektori dorgálásra ítéltetett avval a figyelmeztetéssel, hogy a legkisebb további fegyelmi vétség esetén kizáratnak a főiskolából, míg három hallgató csak rektori dorgálásra volt ítélve. Ez ítéleteket a főiskola rektora felterjesztette a minisztériumokhoz, ahonnan kapott sürgönyi utasítás szerint az ítéleteket május 29-én az illetőknek elküldötte.

Az ítéletek kiadása után délután az ifjuság gyűlést tartott, amelyen többek tiltakozása mellett is elhatározta, hogy sztrájkol, azaz nem jár az előadásokra, még pedig addig nem, amíg a magát egy gyűlésen tartott beszédében vértanunak mondott Pető János, valamint Ilosvay Lajos a fegyelmi ítélet visszavonásával a főiskolába vissza nem fogadtatnak. E gyűlésre következő éjjelen bevették a rektor lakásának az utca felőli ablakait egynek a kivételével. Hogy kik tették ezt, nem lehetett eddig kideríteni; több főiskolai hallgató kifejezte a rektor előtt, hogy az ablakbeverést elítélik és a hallgatók nem azonosítják magukat azokkal, akik azt tették.

Másnap, május 30-án az ifjuság kevés kivétellel nem is jelent

meg az előadásokon, csak öten, míg a IV. évesek hol teljes számban, hol küldöttségileg bejelentették az előadó tanároknak, hogy bár ellenzik a sztrájkot, de mert a többség terrorizmusa alatt állanak, nem mernek az előadásokra megjelenni.

A főiskola rektora a sztrájkról és az ablakbeverésről sürgönyi jelentést tett a miniszteriumoknak. Erre bekövetkezett az ifjuságnak eddigi magaviselete miatt a főiskola ideiglenes bezárása, amelyet a rektor a miniszteriumok sürgönyi rendeletére május 31-én délután kihirdetett.

A főiskola bezárásával helyreállott a rend. A hallgatók legnagyobb része azonnal elutazott, akik pedig itt maradtak is, több tüntetést nem rendeztek és az egyébként nagy izgatottsággal járt jul. 1-i képviselőválasztás a főiskolai hallgatók részéről minden rendzavarás nélkül ment végbe.

Az itt maradt hallgatók azonban még mindig nem tudtak megbékülni avval, hogy két társuk a főiskoláról félévre kizárattott. Mert eltekintve attól, hogy az elítéltek az elsőfoku fegyelmi ítélet ellen felebbezhetek, nem sikerült a IV. éveseknek és néhány alsóbb évfolyambelinek békéltetése és a sztrájk megszüntetésére irányult igyekezete. Közben azonban a IV. éves hallgatók benyújtottak egy kérést, amelyben a sztrájk ellen való állásfoglalásukat kinyilatkoztatják és kérik, hogy a főiskola legalább az ő számukra nyitassék meg.

Evvel a főiskola újból való megnyitásának ügye már annyira érett, hogy a főiskola tanácsa javaslatot tett a megnyitás ügyében. Az újból való megnyitás módozatait a pénzügyi és földművelésügyi miniszterek a főiskola ügyeinek fővezetésére alkotott közös bizottság javaslata alapján olyképen állapították meg, hogy a megnyitás június 27-én történik s azt a hallgatót, aki június 30-áig nem jelenik meg az előadásokon, vagy elmaradását elfogadhatóan igazolni nem tudja, továbbá, aki másokat az előadások látogatásától távol tartani igyekszik, vagy a főiskolai rendszabályok ellen különben vét, 1—4 félévre, sőt a főiskoláról való végleges kizárással is büntetik. Vizsgát a jelen félév végén csak az tehet, aki f. évi május hó 30-án d. e. az előadásokon megjelent, továbbá az összes IV. éves hallgatók. A többiek vizsgára az előadásoknak július hóra való kitolódása miatt csak október hó elején bocsáthatók.

Ime, ez a főiskola bezárásának története a mai napig (jun. 23.). Hogy milyen lesz az a továbbiakban és mik lesznek a következményei, arról számot adunk majd akkor, amikor ezek is annyira mennyire kialakulnak.



## A halászat jelentősége hazánk és a külföld erdőgazdaságaiban.

Irta: *Simonffy Gyula.*

Mielőtt e tárgy ismertetésére rátérnék és a kivánt összehasonlításokat megtenném, elsősorban a mai helyes értelemben vett halászat fogalmát kell megállapítanunk. A mai *helyes értelemben vett halászat* a régi, de még mindig kísértő felfogással szemben nem áll csupán „halfogásból“, hanem mint a *termelés egyik ága, olyan gazdasági tevékenységgé fejlődött, amelynél a termelési tényezők, tehát a természet, a tőke, a munka (szakértelem) rendszeres gazdasági üzem keretében érvényesítik befolyásukat.*

Ilyen értelemben a halászat ma már éppen olyan termelést jelent, mint akár a mező-, akár az erdőgazdasági, azzal a különbséggel, hogy előbbinél a tőke és munka nem magvas és szálas növények, illetőleg fa, hanem halhus alakjában értékesítik a föld termőerejét.

A halászatnak az eddigiekben leírt fogalmán mitsem változtat az, ha a halászat az erdőgazdasággal kapcsolatosan, ennek határain belül gyakoroltatik, ebből legfeljebb változatos termelésre s így belterjes kezelésre lehet következtetni.

Nálunk a halászatot erdőbirtokosaink — csekély kivételtől eltekintve — kevés figyelemre méltatták s talán ez az egyik valószínű oka annak, hogy e téren nyugati szomszédaink mellett elmaradtunk.

Nyugati szomszédaink erdőgazdaságaiban a halászat régibb és jobban művelt multra tekinthet vissza s hogy a halászat jelentőségét mennyire ismerték fel, mutatja a szakirodalom s mutatják